

Tilsynsrapport for varslet tilsyn

Dag og Døgncentret Solbakken den 15. og 16. juli 2009

11. september 2009

Oplysninger om tilbudet

Tilbudets navn	Dag og Døgncentret Solbakken
Tilbudstype og form	Dag og Døgncentret Solbakken består af følgende enheder der drives i medfør af Lov om Social Service: Boenheden i Odder jævnfør paragraf 108 for voksne og paragraf 67 for børn og unge, bofællesskaberne ved Pottemagertoften, Karetmagertoften og Absalonsgade jævnfør paragraf 83 og 85 samt dagtilbudet Kopi Tryk jævnfør paragraf 103.
Adresse	Hovedadressen er: Randlevvej 4A, 8300 Odder
Telefonnummer	87 80 27 60
E-mail adresse	fil@aarhus.dk
Web adresse	www.aarhuskommune.dk/solbakken
Lederens navn	Forstander Flemming Lehm
Antal pladser	Dag og Døgncentret Solbakken har 32 pladser, som er fordelt med 9 dagtilbudspladser ved Kopi Tryk og 23 pladser i de 4 følgende botilbud. Boenheden i Odder med 7 pladser, bofællesskabet Karetmagertoften med 7 pladser, bofællesskabet Pottemagertoften med 4 pladser og bofællesskabet i Absalonsgade med 5 pladser.

Oplysninger vedrørende det aktuelle tilsyn

Tidspunkt for tilsynets start og afslutning

Tilsynet finder sted onsdag 15. juli 2009 i tidsrummet 13.30 til 17.00 og torsdag 16. juli 2009 i tidsrummet 8.00 til 17.00.

Hvornår og hvordan er tilsynet varslet

Tilsynet er efter forudgående e-mail aftale med forstander Flemming Lehm varslet ved brev af 4. juni 2009.

Dag og Døgntilbudet Solbakken har skriftligt orienteret brugere og deres pårørende om tilsynsbesøget samt om muligheden for dialog med de tilsynsførende.

Deltagere i tilsynet

Fra Tilsynsenheden deltager Finn Katberg og Elin Daugaard. Herudover deltager ved tilsynsmødet:

Inger-Lise Sørensen, pædagog boenheden i Odder, Anne Sofie Dahl, pædagog i Karetmagertoften, Inge Sommer, pædagog og afdelingsleder for Pottemagertoften og Karetmagertoften samt Flemming Lehm, forstander Solbakken.

Ved besøgene i de forskellige enheder deltager de beboere, brugere og medarbejdere som er til stede.

Under de tilsynsførendes dialogmøde med brugere og pårørende deltager 1 beboer fra boenheden, 3 beboere fra Karetmagertoften og 4 pårørende til 3 beboere ved Karetmagertoften.

Tilbudets brugergruppe

Dag og Døgncentrets brugergruppe er unge og voksne med fysiske handicaps. Det fremgår af referat fra bestyrelsesmøde den 5. maj 2009, at der er fuld belægning ved alle deltilbud.

Materiale der har indgået i forberedelse

- Oplysninger om tilbudet på Tilbudsportalen
- Tilsynsrapport fra det varslede tilsyn den 2. oktober 2008

Dag og Døgntilbudet Solbakken benytter det elektroniske kommunikationssystem Bosted i deres daglige samarbejde. I forbindelse med det aktuelle tilsyn har forstander Flemming Lehm i juli måned givet de tilsynsførende adgang til Bosted, hvorfra det har været muligt for de tilsynsførende at orientere sig i følgende materiale:

- Referat fra MED-udvalgsmøde 11. marts og 21. april 2009
- Husmøde i Absalonsgade 30. marts og 18. maj 2009
- Referat fra medarbejdermøde i Absalonsgade 11. og 25. juni 2009
- Holme botilbudenes personalemøde 28. maj og 11. juni 2009
- Referat fra bestyrelsesmøde 5. maj 2009
- Referat fra brugernetværksmøde med tovholdere ved Solbakken 22. juni 2009
- Pottemagertoftens beboermøde 4. maj og 8. juni 2009
- Pottemagertoftens teammøde 11. og 25. juni 2009
- Karetmagertoftens beboermøde 7. og 30. juni 2009
- Referat fra Karetmagertoftens teammøde 28. maj 2009
- Referat fra husmøde ved boenheden i Odder 27. maj og 15. juni 2009
- Referat fra medarbejdermøde ved boenheden i Odder 23. april og 7. maj 2009
- Referat fra møde i Rådgivningscentret 19. november 2008
- Brev til brugere og deres pårørende vedrørende tilsynsbesøget
- Referat fra ledermøde 12. og 23. juni 2009

På hvilken måde har det været muligt at opleve tilbudets sociale liv og samspil

De tilsynsførende oplever under besigtigelsen det sociale liv og samspil blandt brugerne og mellem brugere og medarbejdere ved Kopi Tryk samt ved besøget på Pottemagertoften. Under besøget på de øvrige enheder opleves samspillet mellem enkelte beboere og enkelte medarbejdere.

- Hvilke enheder og afdelinger er besigtiget

Alle enheder er besigtiget.

Har der i den forbindelse været kontakt og samtale med brugere

Tilsynet indledes onsdag eftermiddag ved bofællesskabet Absalonsgade. En af beboerne fortæller om sit botilbud under de tilsynsførendes besøg i sin lejlighed.

Herefter besøges Karetmagertoften og Pottemagertoften, hvor de tilsynsførende har kontakt med to beboere i hver enhed.

Torsdag morgen besøges boenheden i Odder. Beboerne ved boenheden holder ferie fra deres dagtilbud, og de fleste har valgt at sove lidt længere, end de plejer. En beboer er stået op for at møde og tale med de tilsynsførende.

Senere på formiddagen besøges dagtilbudet Kopi Tryk, som også er præget af ferisesæsonen. Således er der kun 2 brugere på arbejde, som begge med glæde fortæller de tilsynsførende om deres hverdag ved dagtilbudet.

Modtagere af denne rapport

Tilsynsenheden fremsender tilsynsrapporten til forstander Flemming Lehm, der sikrer at rapporten er til rådighed for beboere, medarbejdere og bestyrelse. Tilsynsenheden anbefaler, at rapporten er genstand for orientering og drøftelse på kommende husmøder, brugerrådsmøder, personalemøder og MED-udvalgsmøder. Efter anmodning vil forstanderen udlevere tilsynsrapporten til pårørende.

Tilsynsrapporten bliver fremsendt til socialdirektør Erik Kaastrup-Hansen, Socialforvaltningens ledelse ved socialchef Steinar Eggen Kristensen, souschef Kirsten Lund Frandsen og til driftsområdechef Asger Birger Klausen. Rapporten vil være tilgængelig på Århus Kommunes hjemmeside.

Den pædagogiske, omsorgsmæssige og plejemæssige praksis med tilbudets brugere

Tilsynsenheden har tematiseret tilsynet, således er der i 2009 særlig fokus på, hvorledes tilbudene i holdninger og praksis arbejder med brugerindflydelse og pårørendesamarbejde.

Mål for arbejdet

Under tilsynsmødet oplyser forstanderen, at Solbakkens tilbud det seneste års tid har været i en værdiafklaringsproces. Solbakkens kultur bygger på en hævde af det enkelte menneskes værdi og integritet, hvor et af nøgleordene i pædagogiske arbejde er omsorg. Omsorg der handler om at beskytte og tage vare på et andet menneske, der har behov for hjælp. Denne omsorg hviler på fire grundlæggende etiske principper:

- Respekt for selvbestemmelse
- Hensyn til fysisk og psykisk integritet
- Agtelse for værdighed
- Omsorg for sårbarhed

Pædagogiske og omsorgsmæssige prioriteringer

Der er ved Solbakkens forskellige deltilbud forskel på hvorledes omsorgsmæssige og pædagogiske indsatser prioriteres.

Under tilsynsmødet gives der udtryk for, at de plejemæssige opgaver optager en stor del af medarbejdernes tid ved boenheden i Odder. Alle beboeren har et omfattende fysisk handicap

og brug for megen pleje, hjælp og støtte. I forbindelse med udførelsen af de omsorgsmæssige og plejemæssige opgaver inddrages den pædagogiske indsats, herunder samspillet mellem beboeren og medarbejderen. Der er beboere, som har behov for lang tid til eksempelvis at spise deres måltid. Dette kræver både tid, struktur og planlægning og giver kun plads til spontanitet i et mindre omfang.

Ved boenheden opleves beboernes indbydes inklusion som et væsentligt udviklingsarbejde. Beboerne, selv om de er meget forskellige, er generelt på de udviklingstrin, hvor indsatsen blandt andet sigter mod, at de udvikler deres sociale kompetencer, således at de indbyrdes kan indgå i relationer samt opnå forståelse og empati for hinanden.

Under besøget ved Absalonsgade oplyser en medarbejder, at den pædagogiske indsats ved bofællesskabet overvejende er gennem kommunikation og coaching af beboerne i forhold til at skabe overblik i hverdagen, støtte til at indgå i sociale relationer og i forhold til ønsker om uddannelse og beskæftigelse, herunder støtte beboeren i det eksterne samarbejde med eventuel jobkonsulent, sagsbehandler, a-kassemedarbejder og andre specialister.

Der gives fra Karetmagertofte udtryk for, at det sidste 1½ års kursusvirksomhed i en neuropædagogisk forståelse for indsatsen med beboerne, samt arbejdet med at udføre en tillempet udgave af en neuroscreening af flere af beboerne, har skabt en holdningsændring blandt medarbejderne. Eksempelvis har medarbejderne fået den forståelse, at flere af beboerne ikke altid selv magter at efterspørge hjælp og støtte. Dette har betydet, at medarbejderne er mere op søgende i forhold til beboerne end tidligere, hvor beboerne ud fra en selvforvaltnings tanke selv mere skulle efterspørge hjælp. Flere af beboerne får nu mere støtte til at organisere, planlægge og skabe struktur på deres hverdag. Medarbejderne er opmærksomme på, at skabe en balance mellem på den ene side, at støtte og hjælpe beboerne uden på den anden side, at de derved kommer til at tage over for beboeren.

Et af Solbakkens tilbud har aktuelt indskrevet beboer med anden etnisk baggrund end dansk, som tilhører målgruppen af senhjerneskadede. Denne målgruppe er forholdsvis ny for Solbakkens. Dette betyder, at der er nu er sat fokus på at opnå større viden og forståelse om kulturforskelle, sprogvanskeligheder samt indsatsen i forhold til målgruppen af personer med senhjerneskade.

Ved alle Solbakkens tilbud arbejdes der med kontaktpersonordninger, således at alle beboere og brugere har en bestemt kontaktperson blandt medarbejderne. Kontaktpersonen er ansvarlig for at samle trådene og skabe overblik i beboerens samlede livssituation.

Tilbudets pædagogiske, omsorgsmæssige og plejemæssige praksis

Ved alle Solbakkens tilbud udarbejdes der delhandleplaner for hver enkelt beboer. Beboere og brugere har indflydelse på udfærdigelse af egne mål og handleplaner, og som princip afholdes der ikke handleplansmøder, uden beboeren eller brugeren er til stede.

Der tages dog individuelle hensyn, da der er beboere, som ikke magter eller rummer at deltage i delhandleplansmøder. I disse tilfælde er handleplanen drøftet og gennemgået med beboeren forinden.

Under dialogmødet med brugere og pårørende, giver en beboer og en pårørende fra Karetmagertofte udtryk for utryghed i forbindelse med at deltage i det årlige delhandleplansmøde. En beboer fortæller, at det er svært at sove natten inden mødet, og at det er obligatorisk at del-

tage. Beboeren er nervøs for, hvordan stemningen er på mødet, hvad der sker, og hvad der bliver sagt.

De tilsynsførende oplyser under dialogmødet, at udarbejdelse af en delhandleplan samt afholdelse af et delhandleplansmøde skal forstås som et tilbud til beboerne. Beboerne kan til enhver tid sige nej tak til at deltage i udfærdigelse af en delhandleplan og til at deltage i delhandleplansmødet. I disse tilfælde skal tilbudet udarbejde en indsatsplan og heri informere om, at beboeren ikke ønsker at deltage.

De tilsynsførende vil anbefale, at Dag og Døgntilbudet Solbakken overvejer, hvordan der ved Karetmagertoften kan afholdes delhandleplansmøder, som opleves positivt af beboerne.

Hverdagens aktiviteter, internt og eksternt

De fleste beboerne ved Solbakkens tilbud benytter et dagtilbud, er i skånejob eller under uddannelse. Eksempelvis ved Handik@, KopITryk, beskyttet værksted, skole eller et optrænings-tilbud. Under tilsynsmødet giver tilbudet udtryk for, at der mangler dagtilbud til gruppen af fysisk handicappede, og det ofte er vanskeligt at finde et relevant egnet tilbud til brugerne.

Under besøget ved Kopi Tryk fortæller to bruger og to medarbejdere, at de udfører mange forskellige opgaver. Der nævnes blandt andet korrekturlæsning og renskrivning, trykning af sange, foldere, digte, visitkort og pakkeopgaver. Kunderne er privatpersoner og virksomheder, og kan være interne fra Solbakkens egne tilbud eller fra eksterne kunder.

I foråret 2009 tilbød KopITryk brugere netcafé en ugentlig aften over 5 gange. Tilbudet havde stor succes, men det er vanskeligt for mange brugere at nå hjem fra deres dagtilbud, eksempelvis til boenheden i Odder til spisning, og bagefter at køre tilbage til Århus til netcafé. Hvert år afholdes der en sommerudflugt for brugere og medarbejdere ved Kopi Tryk, eksempelvis en tur i Djurs Sommerland eller lignende.

På dagen for tilsynsbesøget er to af beboerne ved Pottemagertoften på ferie ved Slette Strand sammen med to ledsagere. I den efterfølgende uge tager de to andre beboere ved Pottemagertoften derned. De to beboere de tilsynsførende taler med, oplyser at der er tradition for denne ferietur. Hvert år glæder de sig til ferien på Slette Strand, hvor de mødes og genser andre unge mennesker. Beboerne fortæller, at de i hverdagen går til forskellige fritidsaktiviteter i Århus, eksempelvis nævnes ridning, musik, dansk, edb og fitness, og hver anden lørdag er der en beboer, som tager på indkøbstur i byen sammen med en ledsager.

Brugernetværket, som er et netværk for beboere og brugere af Solbakkens tilbud, arrangerer forskellige aktiviteter på tværs af tilbudene, eksempelvis fortælles der på Pottemagertoften om, at der er arrangeret fælles deltagelse til koncerten FED FREDAG i Tivoli Friheden i Århus.

Under tilsynsmødet oplyses der om, at beboerne ved boenheden i Odder netop har været på ferie på Malta. Beboerne nød, at der var god tid uden alt for mange planlagte aktiviteter, og de havde stor glæde ved de oplevelser de fik, ved at følge det liv der fandt sted ved poolen.

Dag og Døgntilbudet Solbakken arrangerer flere aktiviteter på tværs af tilbudene. En tradition er blandt andet den årlige tur på stien rundt om Brabrand Sø, hvor alle beboere er inviteret og beboernes pårørende er ligeledes velkomne. Arrangementet slutter med grillaften ved boenheden i Odder.

Sprogbrug og omgangsformer

Under dialogmødet med brugere og pårørende giver en pårørende udtryk for, at der ved Karetmagertoften er oplevet situationer, hvor medarbejdere har omtalt beboere negativt og talt nedladende til dem. De tilsynsførende har orienteret forstanderen, om denne udtalelse. Forstanderen vil følge op i forhold til den konkrete oplysning.

De tilsynsførende har under besøgende på Dag og Døgncentrets deltilbud oplevet en positiv og anerkendende sprogbrug og omgangstone blandt beboerne og brugerne og mellem medarbejdere og brugere. Samme oplevelse understøttes i beskrivelser i fremsendt skriftligt materiale.

Magtanvendelse og indgreb i selvbestemmelsesretten

Der har ikke været anledning til at indberette magtanvendelse eller andre indgreb i selvbestemmelsesretten ved Dag og Døgncentret Solbakken siden seneste tilsyn i oktober 2008.

Samarbejde med pårørende, herunder håndtering af klager

Under tilsynsmødet gives der udtryk for, at det er beboerne som sætter dagsordnen for omfang, form og indhold i det samarbejde, som der er med deres pårørende.

Hvis beboeren ikke ønsker sine forældre eller pårørende inddraget, så accepteres dette, uanset hvilken begrundelse der er. Dog opleves det ikke som enten sort eller hvidt, der sondres både ud fra juridiske aspekter, samt hvad der vurderes som beboernes behov, og i mange tilfælde vil medarbejderne motivere beboerne til kontakt med deres pårørende.

Som hovedregel inviteres de pårørende til beboernes årlige delhandleplansmøde, medmindre beboeren ikke ønsker det.

Der berettes om oplevelser, hvor pårørende kontakter medarbejderne for at høre nærmere om hvordan eksempelvis deres søn eller datter har det. I disse tilfælde opfordres de pårørende til at tage direkte kontakt til deres søn eller datter, således at samarbejdet og kontakten ikke går uden om beboeren.

Ved boenheden i Odder søger medarbejderne at vurdere beboernes ønsker om samvær med deres pårørende ud fra en tolkning af beboernes signaler. Et eksempel kan være hvis en beboer hopper af glæde, når han eller hun skal hjem på besøg hos sine forældre eller pårørende. Endvidere støttes beboerne i de praktiske forhold og i koordinering af de aftaler med pårørende, som beboeren ikke selv kan overskue.

Forstanderen oplyser, at Dag og Døgncentret Solbakken tilstræber et godt og konstruktivt samarbejde med beboernes pårørende. Det er et ønske om at formidle en generel viden vedrørende Solbakkens tilbud, og i den forbindelse er det besluttet, at pårørende i efteråret 2009, vil blive inviteret til en temaaften med psykolog John Zeuten med emnet: Pårørende til beboere ved Solbakkens tilbud.

Under de tilsynsførendes dialogmøde med brugere og pårørende deltager der udover 4 beboere 4 pårørende til 3 beboere ved Karetmagertoften.

Under mødet gives der udtryk for, at der ved Karetmagertoften er et rigtig godt fællesskab mellem beboerne. Det er de pårørendes oplevelse, at medarbejderne gennem kursusvirksomhed har opnået en større viden og forståelse for beboerens vanskeligheder. Dette mærkes umiddelbart i en ændret holdning og tilgang til beboerne. Endvidere gives der udtryk for, at den kost som tilberedes ved Karetmagertoften er blevet væsentlig sundere.

Under dialogmødet fremkommer der flere forhold, som de pårørende har kritik af, og andre forhold som de ønsker ændret.

Der udtrykkes et ønske om oprettelse af et pårørende netværk samt om deltagelse i flere sociale arrangementer i tilbudet, og der fremkommer kritik inden for følgende områder: Medarbejderne og ledelsens indsats og omgangstone, afvikling af delhandleplansmøder, fysiske rammer herunder manglende snerydning og ønsker om et fælleshus, samt forhold som vedrører hygiejne under plejeopgaver med beboerne. De konkrete kritikpunkter er umiddelbart efter tilsynsbesøget fremlagt og drøftet med forstanderen, som vil undersøge og handle på de forskellige kritikpunkter.

Efterfølgende har de tilsynsførende fremsendt et notat til ledelsen af Solbakken med opstilling af de konkrete forhold, som blev drøftet under dialogmødet.

Der har ikke været skriftlige klager over Solbakkens tilbud siden seneste tilsyn i oktober 2008.

Det er de tilsynsførendes indtryk pårørendesamarbejdet ved Solbakkens botilbud afspejler beboernes ønsker og behov for støtte. Der er stor forskel på, hvordan der samarbejdes med den enkelte beboeres pårørende. Endvidere er det indtrykket, at der generelt forekommer et konstruktivt og udbytterigt samarbejde med de pårørende, som der samarbejdes med.

De tilsynsførende har oplevet, at der ved Karetmagertoften er pårørende, som udtrykker forskellige kritikpunkter og ikke oplever sig hørt og inddraget i de forhold, som de har forventninger til at blive delagtiggjort i.

I den forbindelse vil de tilsynsførende anbefale, at Solbakken overvejer, hvorledes der kan formidles en forventningsafstemning mellem beboernes pårørende ved Karetmagertoften og det konkrete tilbud, samt overvejer mulighederne for at støtte pårørendes ønsker om eventuelt at oprette et pårørende netværk.

Eksternt samarbejde

Ved bofællesskabet Absalonsgade gives der udtryk for, at beboerne har vanskeligt ved at overskue hjælpen og indsatsen fra de forskellige offentlige instanser, eksempelvis jobkonsulenter og arbejdsløshedskasse og medarbejderne bruger en del ressourcer på at støtte og hjælpe beboerne i samarbejdet og kontakten til det offentlige system.

Sundhed, sygdom, medicinering og hygiejne

Solbakkens har nedsat et udvalg blandt medarbejdere på tværs af tilbudene. Udvalget har til formål at arbejde projektorienteret med sundhedsfremmende ideer og aktiviteter. Der vil blandt andet blive taget kontakt til en kostvejleder i Dansk Handicap Idrætsforbund om gode råd og vejledning.

Ved Karetmagertoften er man meget optaget af sund kost og motion. Der bliver i samarbejde med beboerne lavet en madplan for 4 uger ad gangen, og ofte er det madretter som er inspireret af vægtkonsulenterne. Der bliver prioriteret, at de beboere, for hvem det er relevant får gangtrænet og andre beboere har fået en cykel monteret på deres kørestol.

Under tilsynsmødet gives der udtryk for, at der generelt bruges megen tid og mange ressourcer i forhold til bevilling af beboernes individuelle hjælpemidler, herunder kørestole og tilpasning af disse. Det er medarbejdernes oplevelse, at tiden fra at en ansøgning afleveres til at en bevilling finder sted er meget lang tid i Århus Kommune, eksempelvis 4 gange så lang tid som

i Odder Kommune. Ved boenheden i Odder er der modsat de øvrige deltilbud ansat en fysioterapeut som støtter og hjælper, hvilket også fremmer en hurtigere bevillingsproces.

Boenheden i Odder har to medarbejdere som er ansvarlige for medicinhåndteringen ved deltilbudet. Begge medarbejdere har deltaget i medicinkursus.

Det aftales under tilsynsmødet, at de tilsynsførende til orientering fremsender sundhedsstyrelsens vejledning om ordination og håndtering af lægemidler til forstander Flemming Lehm.

Forstanderen oplyser under tilsynsmødet, at Solbakkens tilbud har en stærkt faldende sygefraværstatistik, og aktuelt er Solbakken et af de tilbud i driftsområdet, som har det laveste sygefravær. Tidligere har der ved Solbakken været flere langtidssygefraværende medarbejdere, hvor der på nuværende tidspunkt kun er en.

Brugerøkonomi

Reglerne vedrørende håndtering af brugernes økonomi er generelt blevet indskærpet ved Dag og Døgncentret Solbakken. Der er fokus på introduktion af reglerne til nyansatte og reglerne tages op til debat i medarbejdergrupperne mindst en gang årligt. Ved boenheden i Odder har beboerne tidligere haft deres pengekasser med lommepenge i egne lejligheder, men på baggrund af oplevede kassedifferencer har tilbudet valgt at flytte alle pengekasser til et aflåst kontor, og der føres regnskab for alle ind og udbetalinger.

Brugerindflydelse

Det oplyses under tilsynsmødet, at der ved Dag og Døgncentret Solbakken er fokus på brugerindflydelse og mindste indgrebsprincippet. Udgangspunktet er, at brugere og beboere har indflydelse eller selvbestemmelse i alle de forhold, de magter. Når beboerne eller brugerne ikke kan overskue konsekvenserne af deres valg, støtter og vejleder medarbejderne den enkelte i at træffe sit valg.

Alle Solbakkens enheder afholder kontinuerligt husmøder eller brugermøder, hvor der gives informationer og blandt andet drøftes emner som aktiviteter, kost og arrangementer. Der foreligger dagsorden til møderne med punkter som beboerne også vælger, og der skrives referat fra alle møder.

I boenheden i Odder har beboerne behov for en del støtte, når de under deres husmøde skal give deres meninger til kende, hvorimod der eksempelvis ved Karetmagertoften er en mere aktiv dialog blandt beboerne. Under besøget ved Absalonsgade giver medarbejderen udtryk for, at beboernes deltagelse og gennemførelse af møder er en læreproces. Blandt andet er det en læreproces, at tage ansvar, og det kan være vanskeligt for nogle beboere at vise interesse for forhold, der ligger ud over deres egne nære ting og hverdag.

I flere af Solbakkens enheder deltager beboerne ved ansættelse af nye medarbejdere. For at kvalificere beboernes deltagelse ved ansættelsesforløbet, gennemgås ansøgningerne ofte sammen med en medarbejder inden ansættelsessamtalerne.

Dag og Døgntilbudet Solbakken har et forum kaldet Brugernetværket som består af repræsentanter fra de forskellige tilbud. Brugerne i dette netværk har behov for støtte til planlægning og udførelse af opgaver, hvorfor der også er tilknyttet 3 medarbejdere som tovholdere. Brugernetværket tager initiativ til forskellige arrangementer på tværs af Solbakkens tilbud.

Alle beboere og brugere ved Solbakkens tilbud har indflydelse på fastsættelse af de mål som beskrives i delhandleplaner, og alle deltager ved de årlige delhandleplansmøder. Der tages dog individuelle hensyn, da der er beboere, som ikke magter eller rummer at deltage. I disse tilfælde er handleplanen drøftet og gennemgået med beboeren forinden.

Ved boenheden i Odder er der fokus på, hvordan beboerne kan få indflydelse i hverdagen. Flere af beboerne giver ikke umiddelbart udtryk for deres meninger, ønsker og behov, derfor er medarbejderne opsøgende i forhold til at aflæse og tolke beboernes signaler, og der benyttes blandt andet bliss symboler som visuel støtte i kommunikationen.

Under tilsynsmødet gives der udtryk for, at forholdene om brugerindflydelse altid er i udvikling. Solbakkens medarbejdere benytter den neuropædagogiske tilgang, og med afsæt i tilbudets etiske værdier reflekteres over, hvordan de kan være med til at øge brugernes indflydelse. Eksempelvis drøftes, hvordan værdien respekt kan tænkes ind i forhold til brugerens selvbestemmelse, om hvordan hensynet til den enkeltes fysiske og psykiske integritet samt omsorg for den enkeltes sårbarhed kan tænkes konkret ind i brugerindflydelse.

Under dialogmødet med brugere og pårørende deltager der udover de 4 pårørende 3 beboere fra Karetmagertoften og en beboer fra boenheden i Odder. Beboerne giver udtryk for, at de på Karetmagertoften har et rigtig godt fællesskab, og endvidere er der forskellige forhold, som de har kritik af. De konkrete kritikpunkter som tidligere er nævnt i rapporten under pårørendesamarbejde er videreformidlet til forstanderen.

En beboer giver udtryk for, at det er vanskeligt at give kritik af medarbejderne, da der efterfølgende opleves en negativ kontakt fra medarbejderne, og en anden beboer klager over, at der er en medarbejder, som vil bestemme vedkommendes sengetid.

Det er de tilsynsførende indtryk, at der ved alle Solbakkens deltilbud arbejdes med udgangspunkt i at give beboerne den indflydelse, som de magter i forhold til deres liv og hverdag, samt at medarbejderne understøtter beboerne i at turde og kunne træffe valg og beslutninger. Endvidere er det indtrykket, at der i organisationen er en kontinuerligt proces, som sigter på at skabe øget selvbestemmelse og indflydelse blandt beboerne og brugerne.

Tilbudets organisatoriske, fysiske og personalemæssige forhold og rammer

Struktur

Det oplyses via skriftligt materiale samt bekræftes under tilsynsmødet, at bestyrelserne i Dag og Døgntilbudet Solbakken og Solbakkens Rådgivningscenter har besluttet at fusionere tilbudene med virkning fra 1. januar 2010. Solbakkens Rådgivningscenter bliver således også en del af driftsoverenskomsten mellem Dag og Døgntilbudet Solbakken og Århus Kommune. Der er udarbejdet udkast til vedtægter for den fusionerede selvejende institution "Solbakken". Der gives under tilsynsmødet udtryk for, at der forventes en udvidelse af samarbejdet med Rådgivningscentret, hvor man gensidigt kan trække på hinandens viden og erfaring, eksempelvis i VISO sammenhænge, som Rådgivningscentret er leverandør til.

Samarbejde og kommunikation

Dag og Døgntilbudet Solbakken benytter det elektroniske dagbogssystem Bosted i den daglige interne kommunikation. Systemet er indarbejdet i efteråret 2008, og der er efterhånden høstet forskellige erfaringer med systemet. Under besøgende i de enkelte tilbud gives der samstemmende udtryk for, at systemet er anvendeligt og har fremmet den daglige kommunikation. I den første periode blev der anvendt en del ressourcer på at tilrette systemet til Solbakkens behov, samt at medarbejderne blev oplært, fik erfaring og fortrolighed med at benytte systemet.

Ved alle de enkelte deltilbud afholdes der kontinuerlige personalemøder og husmøder, som støtter det interne samarbejde og kommunikation. På tværs af deltilbudene støttes kommunikation og samarbejde gennem ledermøder, med-udvalgsmøder samt forskellige tiltag som kurser, temadage og arrangementer på tværs i organisationen.

Arbejdsplanlægning

I de enkelte enheder er det afdelingslederne som primært står for den konkrete arbejdsplanlægning ud fra en løbende rulleplan.

Fysiske rammer

Forstanderen oplyser under tilsynsmødet at Dag og Døgntilbudets fysiske rammer og især kommende fysiske rammer fylder en del i hverdagen. Der arbejdes aktuelt i forhold til en konkret løsning, som giver boenheden i Odder mulighed for at flytte til Århus, hvor der kan etableres gode og velegnede fysiske rammer med en attraktiv beliggenhed.

På baggrund af for små lejligheder og for lidt plads ved bofællesskabet Pottemagertoften har Solbakken ansøgt boligforeningen i Holme om mulighed for en større om- og udbygning af Pottemagertoftens nuværende bygninger. Solbakken har modtaget afslag på ansøgningen. Der er lavet mindre forbedringer og ændringer i lejlighederne og i indeværende periode, hvor beboerne hver især er på ferierejse bliver lejlighederne malet og fremstår således nyrenoveret, når beboeren kommer tilbage fra ferieophold.

Ved Karetmagertoften har en beboer ansøgt om - og desværre fået afslag på - ændringer til en mere handicapvenlig indretning af køkkenfaciliteter i sin lejlighed. Der gives både under besøget ved karetmagertoften og under dialogmødet med brugere og pårørende udtryk for, at de nuværende forhold i beboernes køkkener ikke er velegnede til tilberedning egen kost, når man sidder i kørestol og slet ikke måltider til flere mennesker. Netop dette forhold, at beboerne gerne vil spise sammen, skønnes at være en styrke ved fællesskabet. Under dialogmødet med brugere og pårørende giver beboere og pårørende ved Karetmagertoften samstemmende udtryk for ønsker om at få nogle egnede fælleslokaler eller et fælleshus med blandt andet et velindrettet køkken, hvor beboerne kan mødes til fællesspisning, samt lave andre aktiviteter sammen i fritiden.

Der gives på tilsynsmødet udtryk for at der ved bofællesskaberne i Holme er et rigtig godt nabomiljø, der er gangstier i hele området, hvor beboerne trygt kan færdes uden hjælp og besøge hinanden.

Sikkerhedsforhold

Ifølge oplysninger fra skriftligt materiale har der ved Solbakkens tilbud, siden seneste tilsyn i oktober 2008, været afholdt opfølgingskurser på brand og førstehjælp. Der oplyses endvidere at tilbudet aktivt arbejder med afklaring af forskellige spørgsmål i forhold til beredskabsplaner herunder evakuering af beboere ved brand.

Der gives under tilsynsmødet fra medarbejdere ved bofællesskaberne i Holme udtryk for, at medarbejderne hjælpemidler i tilbudet ikke er tidssvarende, idet der kun er en enkelt loftlift hvor de øvrige lifte er gulvlifte.

Arbejds miljø

Dette emne er ikke behandlet under det aktuelle tilsyn.

Fastholdelse og rekruttering af nye medarbejdere

Det fremgår af det skriftlige materiale, at der ved bofællesskaberne i Holme efter en periode med en del udskiftning i medarbejdergrupperne nu opleves en anderledes stabilitet. Endvidere oplyses det, at der siden det seneste tilsyn i oktober 2008 er rejst en administrativ medarbejder. En fast medarbejder samt en medhjælper under prøvetid har fået ophævet deres ansættelsesforhold.

Det oplyses under tilsynsmødet, at boenheden tidligere har haft vanskeligheder med at skaffe ledsagere til beboerne. En intern politik, om at medarbejderne ikke kunne have ansættelse både som ledsager og vikar er ændret. Nu tilbydes ledsagere også vikar ansættelse og dermed flere timer, hvilket betyder, at det er lettere at skaffe medarbejdere, samt at ledsageren opnår et større kendskab til beboeren og dermed giver det også giver det de unge en større trykthed.

Solbakken har ikke oplevet vanskeligheder ved rekruttering af nye medarbejdere til ledige stillinger.

Personaleudvikling – personaleuddannelse

Dag og Døgntilbudet Solbakken har fokus på intern kompetenceudvikling. Alle medarbejdere har deltaget i kursusvirksomhed i en neuropædagogisk forståelse for indsatsen med brugerne. Kurserne har været på forskellige niveauer og af forskellig længde og varighed. Eksempelvis arbejdes der med at udføre en tillempet udgave af en neuroscreening af beboere. Dette har givet medarbejderne en større og anderledes forståelse for brugeren og dennes vanskeligheder.

Der oplyses under tilsynsmødet, at en bruger har givet udtryk for en lettelse over, at medarbejderne nu forstår, at der er færdigheder som vedkommende har svært ved, og at det ikke kun handler om dovenskab.

Under dialogmødet med brugere og pårørende giver en beboer fra Karetmagertoften og dennes pårørende udtryk for, at de har mærket, at medarbejderne har været under uddannelse. De oplever at medarbejderne har opnået en viden og forståelse, som har skabt en meget positiv ændring i tilgangen til beboeren.

Forstanderen giver udtryk for at der ses på, hvorledes den neuropædagogiske tilgang kan implementeres i de enkelte tilbud uden at skulle gå på kompromis med brugernes selvforvaltning. Det oplyses endvidere, at der også er plads til andre kursustilbud og er der tanker om på sigt at arbejde mere målrettet med en anerkendende og systemisk tilgang til opgaverne.

Øvrige emner tilbuddet ønsker fremført

Forstanderen oplyser under tilsynsmødet, at Solbakken er optaget af den nye lovgivning om Borgerstyret Personlig Assistance, som er en ny version af paragraf 77 hjælpeordningen, hvor brugeren er både arbejdsgiver og arbejdsleder.

Med den nye ordning er det muligt for brugeren kun at være arbejdsleder, og at få støtte til arbejdsgiver funktionen. En af beboerne ved et af Solbakkens bofællesskaber har et ønske om at benytte denne ordning men må i så fald flytte fra bofællesskabet da lovgivningen ikke omfatter borgere, som bor i bofællesskab.

Udvikling af tilbudet, tilsynets vurdering

Igangværende eller planlagte udviklingstiltag

- Der arbejdes aktuelt i forhold til en konkret løsning, som giver boenheden i Odder mulighed for at flytte til Århus i gode og velegnede fysiske rammer med en attraktiv beliggenhed.
- Det er planlagt at Dag og Døgntilbudet Solbakken og Solbakkens Rådgivningscenter fra den 1. januar 2010 fusionerer.
- Aktuelt er der sammen med Solbakkens Rådgivningscenter, som er STU leverandør, et projekt i støbeskeen under emnet: Bo, skole og job.
- Medarbejdernes kompetenceudvikling, herunder blandt andet viden og uddannelse inden for en neuropædagogisk forståelsesramme.

Samlet vurdering

Dag og Døgntilbudet Solbakken er tilbud til unge og voksne personer med fysiske handicaps. Solbakken har 34 pladser fordelt på fem enheder; Tre bofællesskaber i Århus, et dagtilbud i Århus og en boenhed i Odder. Aktuelt er der ingen ledige pladser.

Der planer om, at boenheden i Odder flytter tilbage til Århus og der afventes en endelig stillingstagen til placeringen.

Det er endvidere besluttet at Dag og Døgncentret Solbakken fra den 1. januar 2010 fusionerer med Solbakkens Rådgivningscenter, dermed bliver også Solbakkens Rådgivningscenter en del af driftsoverenskomsten mellem Dag og Døgntilbudet Solbakken og Århus Kommune.

Med baggrund i besigtigelse af Solbakkens forskellige enheder, tilsynsmødet og dialogmødet med brugere og pårørende, efterlader tilsynsbesøget et indtryk af, at Solbakken er et velfungerende og et veldrevet tilbud, som aktuelt har fokus på kompetenceudvikling blandt medarbejderne med henblik på at sikre og udvikle den professionelle pædagogiske indsats over for beboerne og brugerne.

Tilsynsenheden har tematiseret tilsynet, således er der i 2009 særlig fokus på, hvorledes tilbudene i holdninger og praksis arbejder med brugerindflydelse og pårørendesamarbejde.

Det er de tilsynsførendes indtryk, at der ved Solbakkens botilbud generelt forekommer et konstruktivt og udbytterigt samarbejde de pårørende, hvormed der samarbejdes. Samarbejdet med pårørende afspejler beboernes ønsker og behov for støtte til samarbejde.

Ved bofællesskabet Karetmagertoften er der enkelte pårørende, der har forventninger til tilbudets indhold, som ikke bliver indfriet. Endvidere gives udtryk for et ønske om at oprette et pårørende netværk.

Det er de tilsynsførende indtryk, at der ved alle Solbakkens deltilbud arbejdes med udgangspunkt i at give beboerne den indflydelse, som de magter i forhold til deres liv og hverdag, samt at medarbejderne understøtter beboerne i at turde og kunne træffe valg og beslutninger. Endvidere er det indtrykket, at der i organisationen er en kontinuerligt proces, som sigter på at skabe øget selvbestemmelse og indflydelse blandt beboerne og brugerne.

De tilsynsførende har under besøg på Dag og Døgncentrets deltilbud oplevet en positiv og anerkendende sprogbrug og omgangstone blandt beboerne og brugerne og mellem medarbejdere og brugere. En enkelt pårørende fra en beboer ved Karetmagertoften giver udtryk for, at have oplevet en nedladende tone og omgangsform fra medarbejdere til beboere.

Der gives under dialogmødet med brugere og pårørende udtryk for, at der er enkelte beboere som er utrygge i forbindelse deltagelse ved de årlige delhandleplansmøder.

Under tilsynsbesøget har de tilsynsførende ikke oplevet eller er præsenteret for forhold der giver anledning til påbud eller henstillinger men har følgende anbefalinger:

- At Dag og Døgntilbudet Solbakken overvejer, hvorledes der kan formidles en forventningsafstemning mellem tilbudet og beboernes pårørende ved Karetmagertoften, samt overvejer mulighederne for at støtte de pårørendes ønsker om at oprette et pårørende-netværk.
- At Dag og Døgntilbudet Solbakken overvejer, hvordan der ved Karetmagertoften kan afholdes delhandleplansmøder, som opleves mere positivt af beboerne.